

ACCOUNTANTSVERSLAG

7 juni 2017 Gemeente Veldhoven

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

Eindhoven, 7 juni 2017

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt ons accountantsverslag 2016 waarin wij u verslag uitbrengen over de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2016 van gemeente Veldhoven. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle over het afgelopen boekjaar. Daarnaast willen wij u graag informeren over ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving en overige aangelegenheden die voor uw organisatie van belang kunnen zijn.

Wij willen de betrokken medewerkers van gemeente Veldhoven bedanken voor de prettige samenwerking tijdens het uitvoeren van onze werkzaamheden.

Dit verslag is bestemd voor de gemeenteraad van de gemeente Veldhoven. Het concept van deze rapportage is op 15 mei 2017 besproken met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris en de controller van uw gemeente.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

Met vriendelijke groet,

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN ACCOUNTANTS N.V.

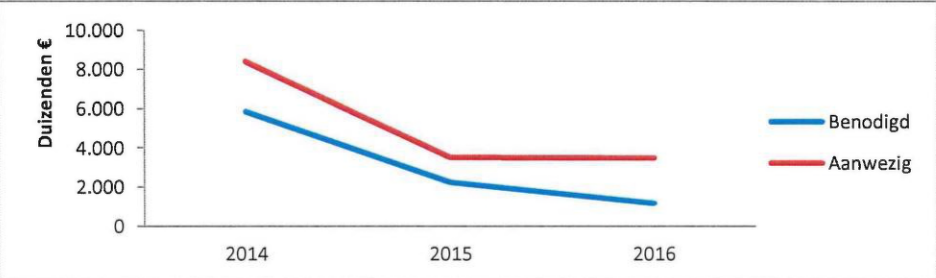
drs. D.J. Han RA

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

1.	Accountantscontrole	2
1.1.	Conclusie van de controle.....	2
1.2.	Controleverschillen	2
1.3.	Onze opdracht	3
1.4.	Aandachtspunten.....	4
1.5.	Controleaanpak	4
2.	Financiële analyse	7
2.1.	Analyse van het resultaat.....	7
2.2.	Analyse van de financiële positie	7
2.3.	Meerjarenperspectief	9
3.	Bevindingen jaarrekeningcontrole	11
3.1.	Schattingen.....	11
3.2.	Decentralisaties sociaal domein.....	12
3.3.	Grondexploitaties	13
3.4.	SiSa-bijlage	15
3.5.	Begrotingsrechtmatigheid	15
3.6.	Aanbestedingswetgeving	16
3.7.	Vennootschapsbelasting	17
3.8.	WNT	17
4.	Interne beheersing	20
5.	Mededelingen aan de gemeenteraad.....	22

MANAGEMENTSAMENVATTING

<p>Uitkomsten jaarrekeningcontrole</p> <ul style="list-style-type: none"> Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2016 van de gemeente Veldhoven. Ons oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten en is verenigbaar met de jaarrekening. Uit de actualisatie van de grondexploitaties komt een positief resultaat naar voren, met name omdat naar verwachting een groter deel van het plan Habraken tot ontwikkeling kan komen. De waardering van de grondexploitaties is sterk afhankelijk van inschattingen van het college van toekomstige kosten en opbrengsten. Het risicoprofiel en deze schattingonzekerheid zijn adequaat uiteengezet in de jaarstukken van uw gemeente. Er is over boekjaar 2016 sprake van totaal aan onzekerheden ad € 2,7 miljoen (2015: € 3,0 miljoen) betreffende de decentralisaties, omdat wij geen toereikende controle-informatie hebben ontvangen (van derden) waaruit de levering van de prestatie door de zorgleverancier blijkt. Wij adviseren uw gemeente een visie uit te werken om te bepalen of u de afhankelijkheid van betrouwbare verantwoordingsinformatie van de zorgleveranciers wil verminderen door als gemeente zelf meer werkzaamheden op de prestatielevering uit te voeren, of deze verantwoordelijkheid bij de zorgleveranciers te laten. 	<p>Bestuurlijke aandachtspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> Wij constateren dat er bij uw gemeente veel aandacht bestaat voor kwaliteitsbeheersing binnen het sociaal domein. Los daarvan blijft de inrichting aandacht vragen, waarbij is geconstateerd dat dossiers Jeugdzorg niet altijd alle relevante documenten bevatten, de subadministratie nog niet dusdanig is ingericht dat er betrouwbare stuurinformatie beschikbaar is en het aspect prestatielevering (factureren zorgaanbieders enkel daadwerkelijk geleverde zorg en de wijze waarop de gemeente dit kan vaststellen) blijvende aandacht nodig heeft. Bewaking van fiscale aandachtspunten. Op het vlak van de Vpb-plicht ingaande 2016 heeft uw gemeente een afstemmingsbrief naar Belastingdienst gestuurd, waarin uw gemeente motiveert dat er, behoudens de grondexploitaties, geen sprake is van belaste activiteiten. De Belastingdienst heeft nog geen reactie gegeven op deze brief en in de jaarrekening 2016 is rekening gehouden met een beperkte Vpb-last, uitgaande van de gemeentelijke standpunten. Bewaking van de planinhoudelijke en daarmee samenhangende financiële effecten van regionale afspraken voor de bouwgronden in exploitatie van uw gemeente. Voor woningen is de verwachting dat later dit jaar afspraken gemaakt worden. Voor bedrijventerrein Habraken gaat het om de vraag of het plandeel wat bestemd is voor circulaire bedrijvigheid volledig tot ontwikkeling kan komen. Bewaking van de (financiële) voortgang van de grote infrastructurele projecten. 																																																
<p>Financiële resultaten</p> <table border="1"> <caption>Financiële resultaten (Duizenden €)</caption> <thead> <tr> <th>Categorie</th> <th>Realisatie 2014</th> <th>Realisatie 2015</th> <th>Begroot primitief</th> <th>Begroot na wijzigingen</th> <th>Realisatie 2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Realisatie 2014</td> <td>~1.300</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Realisatie 2015</td> <td></td> <td>~1.650</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Begroot primitief</td> <td></td> <td></td> <td>~0</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Begroot na wijzigingen</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>~0.800</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Realisatie 2016</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>~0.900</td> </tr> </tbody> </table> <p>In de jaren 2014 tot en met 2016 is ieder jaar een positief resultaat gerealiseerd, bij een begroot (primitief) resultaat van (bijna) nihil. Dit resultaat is niet te herleiden naar één oorzaak, maar betreft relatief beperkte voordelige afwijkingen ten opzichte van de begroting bij diverse programma's, die samen het positieve resultaat vormen.</p>	Categorie	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Begroot primitief	Begroot na wijzigingen	Realisatie 2016	Realisatie 2014	~1.300					Realisatie 2015		~1.650				Begroot primitief			~0			Begroot na wijzigingen				~0.800		Realisatie 2016					~0.900	<p>Analyse van het weerstandsvermogen</p> <p>Vergelijking benodigde met aanwezige weerstandscapaciteit afgelopen boekjaren:</p> <table border="1"> <caption>Analyse van het weerstandsvermogen (Duizenden €)</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Benodigd</th> <th>Aanwezig</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>~6.000</td> <td>~8.500</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>~2.500</td> <td>~3.500</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>~1.500</td> <td>~3.500</td> </tr> </tbody> </table> <p>Uit de paragraaf <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i> blijkt dat de aanwezige weerstandscapaciteit voldoende is gelet op het risicoprofiel. Daarnaast zijn, conform uw beleidsnota, de algemene reserve en (een deel van) de bestemmingsreserves niet meegerekend bij het bepalen van de aanwezige weerstandscapaciteit. De daling van het risicoprofiel valt te verklaren door neerwaartse bijstelling van risico's sociaal domein en garantstellingen.</p>	Jaar	Benodigd	Aanwezig	2014	~6.000	~8.500	2015	~2.500	~3.500	2016	~1.500	~3.500
Categorie	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Begroot primitief	Begroot na wijzigingen	Realisatie 2016																																												
Realisatie 2014	~1.300																																																
Realisatie 2015		~1.650																																															
Begroot primitief			~0																																														
Begroot na wijzigingen				~0.800																																													
Realisatie 2016					~0.900																																												
Jaar	Benodigd	Aanwezig																																															
2014	~6.000	~8.500																																															
2015	~2.500	~3.500																																															
2016	~1.500	~3.500																																															

ACCOUNTANTSCONTROLE

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

1. ACCOUNTANTSCONTROLE

1.1. Conclusie van de controle

Onze conclusies

Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2016 van uw gemeente. Deze goedkeurende strekking betreft zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat in overeenstemming met het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)* als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat, dat de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening en dat het jaarverslag geen materiële afwijkingen bevat.

De verantwoording op basis van de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)* in de jaarrekening 2016 hebben wij gecontroleerd met inachtneming van het specifiek daarvoor van toepassing zijnde controleprotocol. Wij hebben geen fouten of onzekerheden bij deze controlewerkzaamheden aangetroffen.

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de *Nota verwachtingen accountantscontrole 2016*. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de in de SiSa bijlage opgenomen specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te geven over de jaarrekening 2016 van gemeente Veldhoven en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daar uiteraard onmiddellijk over gerapporteerd. Dit is niet aan de orde geweest. Een controle is risicogestuurd en brengt daarom nooit alle verschillen aan het licht, maar is gericht op het constateren van fouten die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

1.2. Controleverschillen

In de definitieve jaarrekening resteren enkele ongecorrigeerde controleverschillen, die in de tabel hieronder zijn samengevat.

Ongecorrigeerde controleverschillen

Omschrijving	Bedrag in €	Verwijzing
Getrouwheid en rechtmatigheid		
PGB bestedingen Jeugd en Wmo via de Sociale Verzekeringsbank	€ 1,1 miljoen	Hst 3.2

Rechtmatigheid

Geen

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij een materialiteit van 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves gehanteerd, in overeenstemming met het controleprotocol van uw gemeente. De (som van) de geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten en onjuistheden zijn lager dan deze materialiteit, op grond waarvan wij een goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven. Overigens is onze oordeelsvorming een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. Er is geen sprake van kwalitatieve afwegingen op grond waarvan wij geen goedkeurende controleverklaring zouden kunnen verstrekken.

Daarnaast was er sprake van enkele aanpassingen die zijn doorgevoerd in de definitieve jaarrekening in vergelijking met de aan ons ter controle aangeboden concept jaarrekening. De belangrijkste aanpassingen waren:

- Nagekomen informatie inzake verhoging inzamelkosten kunststofverpakkingsafval, leidend tot (per saldo) hogere lasten ad € 164.000.
- Correcties vanwege nagekomen afrekeningen van zorgleveranciers in het kader van het sociaal domein.

1.3. Onze opdracht

We hebben onze werkzaamheden verricht op basis van de aan ons verstrekte opdracht, zoals vastgelegd in de opdrachtbevestiging jaarrekeningcontrole 2016. De opdracht is gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van uw gemeente over het boekjaar 2016. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veldhoven.

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland geldende algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en het controleprotocol van uw gemeente (inclusief normenkader voor de rechtmatigheid), hetgeen betekent dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden en/of onrechtmatigheden van materieel belang bevat. Het doel van onze controle is om een oordeel te geven of de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met het van toepassing zijnde verslaggevingsstelsel en daarmee een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen en het resultaat en of de eisen van financiële rechtmatigheid in alle van materieel belang zijnde opzichten zijn nageleefd.

Onze werkzaamheden zijn dit jaar vanwege gewijzigde wetgeving op een aantal onderdelen anders of uitgebreider dan in afgelopen jaren:

- Voor boekjaren vanaf 2016 moet de accountant vaststellen of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en haar omgeving, materiële onjuistheden bevat.

- Toetsing van een aantal BBV-wijzigingen die in de jaarrekening 2016 verwerkt moeten worden, waaronder het vervallen van de categorie 'Niet in exploitatie genomen gronden' en de gewijzigde rubricering van bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de Immateriële Vaste Activa (voorheen onder de Financiële Vaste Activa).

1.4. Aandachtspunten

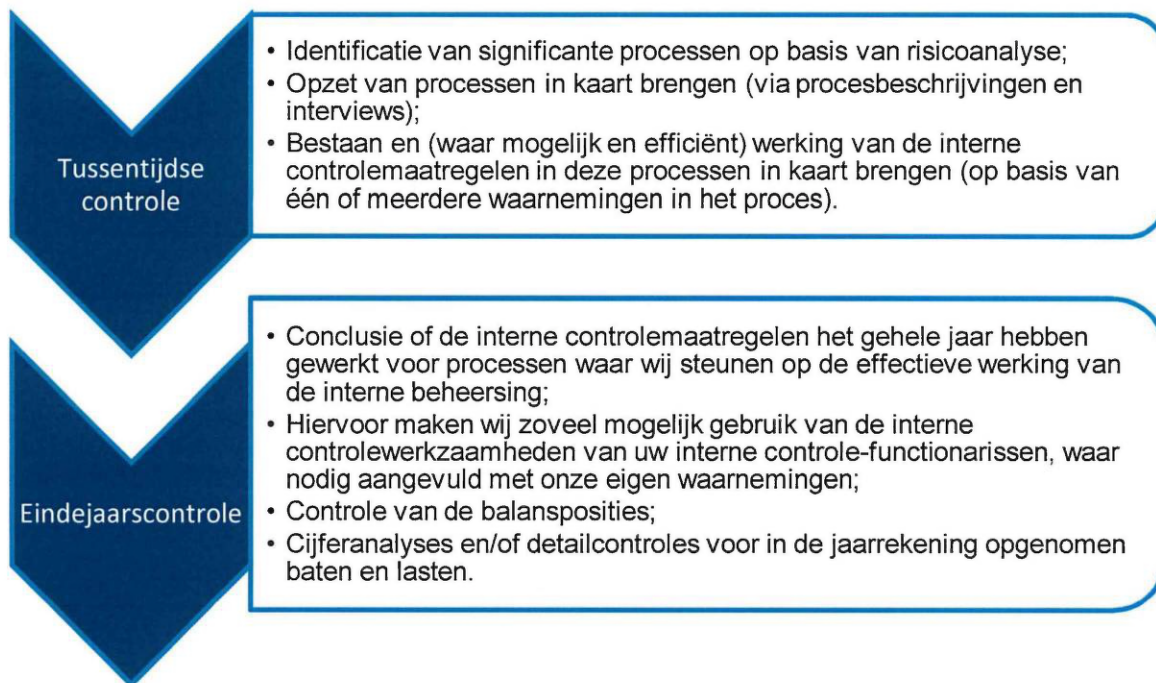
Op basis van onze analyse van de jaarrekening, uitkomsten van de interim controle en vaktechnische actualiteiten hebben wij een aantal aandachtspunten voor onze controle onderkend. Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed bij het nader uitwerken van onze controleaanpak:

- Juiste en volledige opname van de gegevens inzake de WNT in de jaarrekening;
- Naleving Europese aanbestedingswetgeving bij het inkopen van diensten, leveringen en werken gedurende het boekjaar 2016;
- Juiste verwerking van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in de jaarrekening 2016;
- Waardering van de grondexploitaties in de jaarrekening 2016, waaronder het tijdig treffen van (verlies)voorzieningen;
- Rechtmatigheid van bestedingen in het sociaal domein (met name op het vlak van Jeugd), waaronder het aandachtspunt of de bij uw gemeente in rekening gebrachte zorg ook daadwerkelijk geleverd is door de zorgleverancier aan de rechthebbende (prestatielevering).

Gedurende de controle van de jaarrekening 2016 was het niet noodzakelijk om wijzigingen aan te brengen in de voorgenomen controleaanpak of in de punten waaraan extra aandacht moest worden besteed.

1.5. Controleaanpak

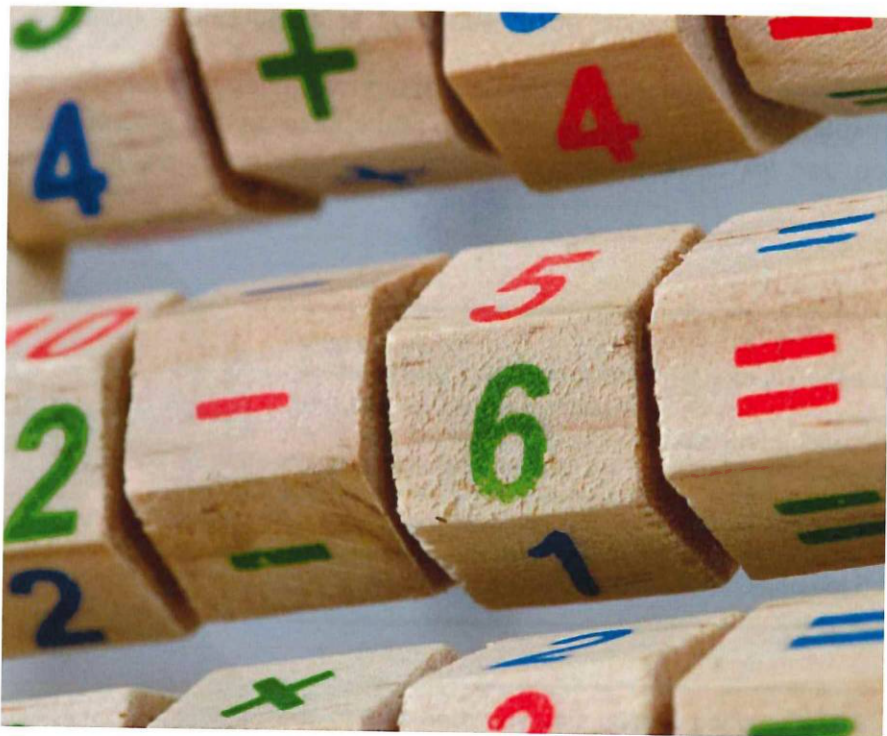
Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten:

Naar aanleiding van de tussentijdse controle hebben wij een boardletter uitgebracht en besproken met de portefeuillehouder financiën en het management en vervolgens met de audit commissie. Een samenvatting van deze boardletter is opgenomen in het hoofdstuk Interne beheersing in dit verslag. Voor de detailbevindingen verwijzen wij u naar onze boardletter.

De jaarrekeningcontrole is door ons in de eerste weken van maart, aangevuld met een tweede controlemoment voor het sociaal domein, de inkoopanalyse en een deel van de SiSA-verantwoording begin mei, uitgevoerd. Daarnaast hebben de regionale afspraken over de grondexploitatie, de visie van Twijnstra Gudde hierop en de effecten daarvan voor de jaarrekening van de gemeente Veldhoven veel aandacht van u én van ons gevraagd. Mede hierdoor en het feit dat het eerste jaar extra inspanning van onze kant vraagt is er sprake geweest van een intensief proces, waarbij de onderlinge samenwerking tussen de gemeente Veldhoven en Mazars constructief was. Het beperken van de controlewerkzaamheden in komende controlejaren tot één controleperiode waarin wij alle werkzaamheden kunnen uitvoeren kan helpen de efficiency van het controleproces (voor beide partijen) te verbeteren.

FINANCIËLE ANALYSE

Grip op de zaak

2. FINANCIËLE ANALYSE

2.1. Analyse van het resultaat

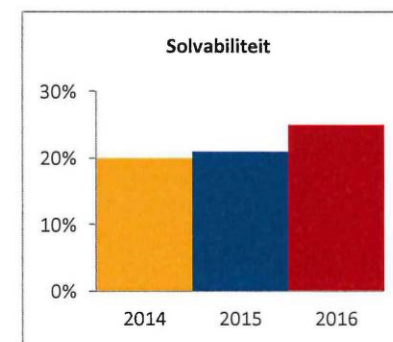
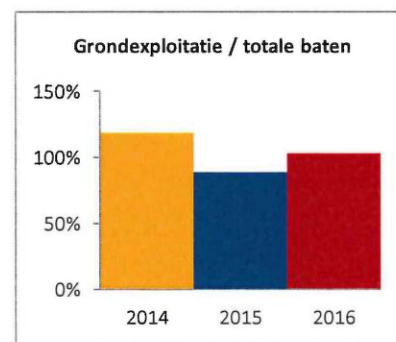
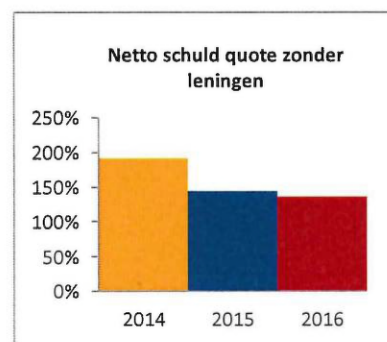
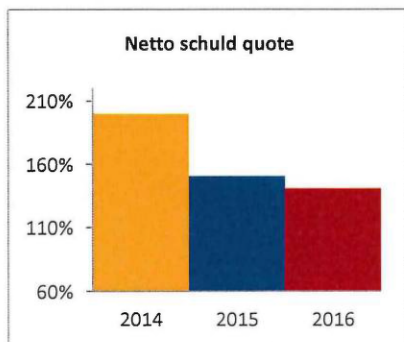
Hieronder is een samenvatting van het resultaat over 2016 opgenomen in vergelijking met de begroting 2016 en de realisatie 2015 en 2014:

Samenvatting staat van baten en lasten (x € 1.000)				
	2016 realisatie	2016 begroting	2015 realisatie	2014 realisatie
Totaal baten	114.774	106.604	109.096	84.593
Totaal lasten	105.107	106.729	107.224	110.462
Resultaat voor reserve mutaties	9.667	-175	1.872	-25.869
Saldo reservemutaties	-8.765	1.014	-224	27.167
Resultaat	902	839	1.648	1.298

Het jaarverslag van uw gemeente geeft per programma inzicht in de belangrijkste oorzaken van de begrotingafwijkingen. Op totaalniveau is met name de vrijval van een deel van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie bedrijventerrein Habraken en de storting van deze vrijval in de reserves een belangrijke verklaring voor de verschillen bij de baten en de reservemutaties in vergelijking met de begroting.

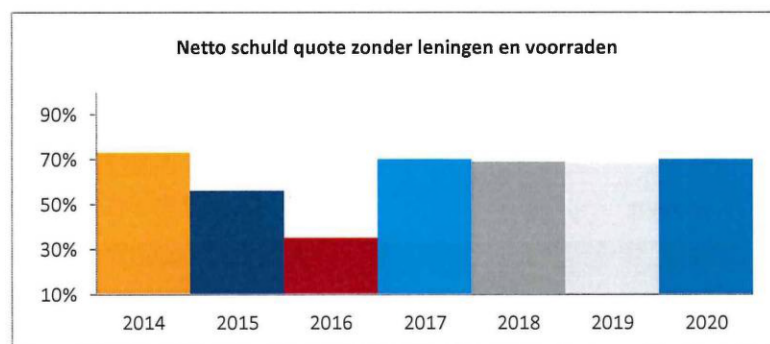
2.2. Analyse van de financiële positie

Met betrekking tot de financiële positie zijn een aantal kengetallen te benoemen, die wij hieronder hebben weergegeven (in vergelijking met de afgelopen twee boekjaren):

Op basis van deze kengetallen zien wij de volgende ontwikkelingen in de financiële positie van uw gemeente:

- De netto schuld quote, bepaald door de netto schuld te delen door de totale baten, laat een dalende trend zien. De daling van de ratio in 2015 ten opzichte van 2014 is overigens grotendeels te verklaren door hogere baten vanwege de nieuwe taken in het sociaal domein. De netto schuld quote is, ook gecorrigeerd voor verstrekte leningen, hoger dan 130% en daarmee te classificeren als hoog. Belangrijke nuancering daarbij is de hoge boekwaarde aan grondexploitatie van uw gemeente, waardoor een belangrijk deel van langlopende leningen zijn aangetrokken om de investeringen in de grondexploitatie te financieren en de rente die uw gemeente betaald over de langlopende schulden wordt bijgeschreven op de boekwaarde van de grondexploitaties en daarmee niet op de exploitatie drukt. Hieronder tonen wij de netto schuld quote zonder leningen gecorrigeerd voor de *voorraadquote*. Wij hebben daarbij ook de toekomstige jaren gepresenteerd op basis van de meerjarenprognose.

Hieruit blijkt dat de netto schuld quote zonder verstrekte leningen en investeringen in grondexploitaties vanaf 2017 een verwachte gelijkmatige ontwikkeling toont en dit vanuit het perspectief van beheersing van de schuldenlast en daarmee samenhangende rentelasten geen aandachtvragende ontwikkeling laat zien. Wel is het zinvol op de langere termijn te streven naar een lagere schuldenlast en wij adviseren daar

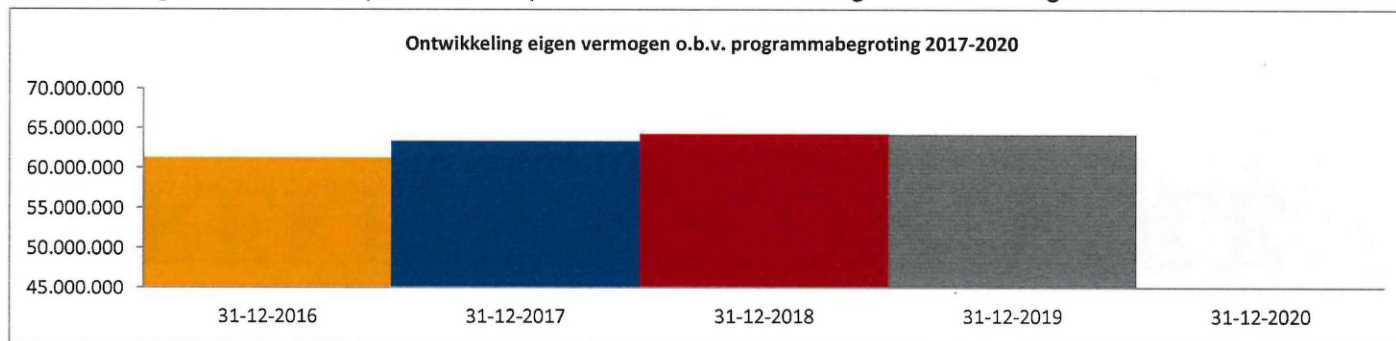
beleid op te maken. Het onderhouden van een actuele liquiditeitsplanning, sturing op de realisatie daarvan en het expliciet overwegen van de gevolgen van grote projecten voor de liquiditeitspositie maken daar onderdeel van uit.

- De ratio grondexploitatie, zijnde de balanspositie grondexploitatie in verhouding met de totale baten, laat een stijgende trend zien ten opzichte van 2015, met name te verklaren door vrijval van een deel van de in eerdere boekjaren gevormde verliesvoorziening voor bedrijventerrein Habraken. De daling van de ratio in 2015 ten opzichte van 2014 is grotendeels te verklaren door hogere baten vanwege de nieuwe taken in het sociaal domein. De ratio bij uw gemeente blijft relatief hoog, wat duidt op een relatief hoog risicoprofiel. Strakke sturing op de realisatie van de geplande verkopen tegen de verwachte prijzen en alertheid bij het doen van investeringen in de grondexploitaties blijven bij de beheersing van dit risico van belang.
- De solvabiliteit, bepaald door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen, laat een stijgende trend zien door een toename van het eigen vermogen vanwege een positief resultaat voor bestemming. Dit is een positieve ontwikkeling. Doordat uw gemeente investeringen met maatschappelijk nut in de periode tot en met 2016 niet activeerde en (al dan niet gedekt door bestemmingsreserves) ten laste van de exploitatie bracht, is de solvabiliteitsratio lager dan bij een gemeente die in het activerings- en afschrijvingsbeleid een andere keuze maakte. De mogelijkheden om dit kengetal in de toekomst te beïnvloeden komen met name tot uitdrukking bij keuzemogelijkheden die het BBV geeft om bepaalde investeringen al dan niet te activeren, zoals bijdragen aan activa in eigendom van derden, onderzoekskosten e.d.

Samenvattend is de ontwikkeling van de financiële positie positief te noemen.

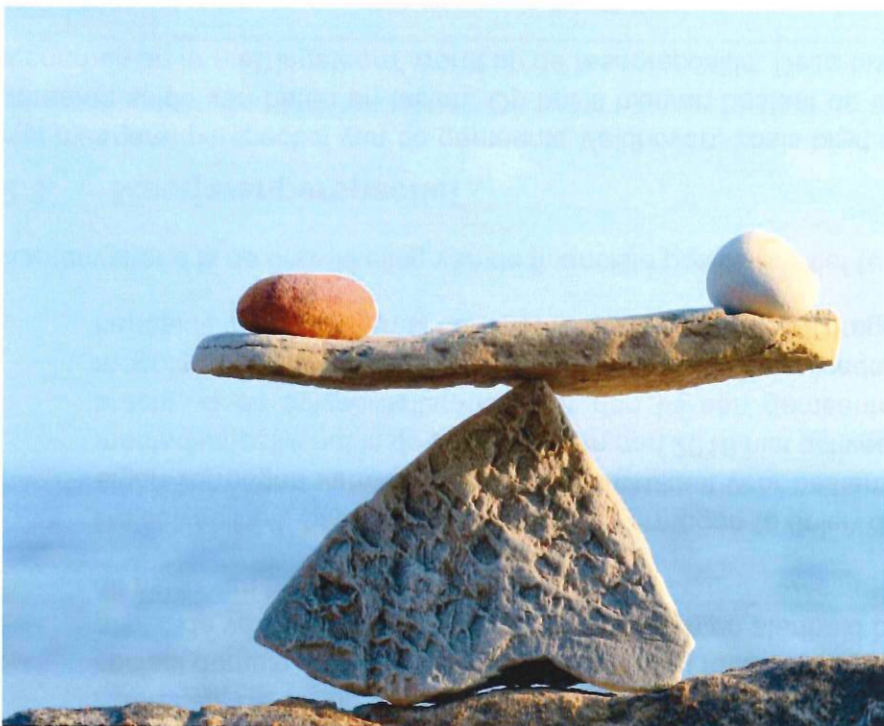
2.3. Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief van de gemeente Veldhoven, zoals blijkt uit de programmabegroting 2017-2020, toont voor elke jaarschijf een licht positief geraamd saldo van baten en lasten. Op basis hiervan bestaat de verwachting dat het vermogensniveau van de gemeente in de komende jaren zal toenemen en er niet 'ingeteerd' wordt op de reservepositie. Deze ontwikkeling ziet er als volgt uit:

Mede gelet op de uitkomsten van de eerste kwartaalrapportage 2017 blijft behoedzaamheid geboden.

BEVINDINGEN JAARREKENINGCONTROLE

Focus op onderdelen die er echt toe doen

3. BEVINDINGEN JAARREKENINGCONTROLE

3.1. Schattingen

Het toegepaste verslaggevingsstelsel is gebaseerd op wettelijke voorschriften weergegeven in het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)*. Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen en grondslagen voor resultaatbepaling voor de significante jaarrekeningposten aanvaardbaar en in overeenstemming met het *BBV*. De grondslagen die per post zijn opgenomen in de toelichting van de jaarrekening zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2016	2015	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag		N.v.t.	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog		N.v.t.	Zie paragraaf 3.3. Met name betreffende het terugdraaien van een deel van de verliesvoorziening voor het bedrijventerrein Habraken vinden wij optimistisch en hier had een voorzichtigere keuze gemaakt kunnen worden. Er is immers nog niet volledig zeker dat dit deel van Habraken tot ontwikkeling komt, omdat dit plandeel bestemd is voor de circulaire bedrijvigheid en de vraag naar deze gronden in de gemeente nog niet vast staat. Uw gemeente heeft echter besloten de regionale afspraken, waarin uw gemeente gelegenheid is gegeven dit plandeel bij voldoende vraag te ontwikkelen, te volgen bij het bepalen van de waardering in de jaarrekening 2016.
Voorzieningen	Gemiddeld		N.v.t.	De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.

Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag		N.v.t.	Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag		N.v.t.	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren (belastingen en overige) geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is. Voor de voorziening dubieuze debiteuren verzoeken wij uw gemeente het nu gehanteerde standaardpercentage voor oninbaarheid (30% van de vordering) in 2017 te toetsen op basis van de werkelijke oninbaarheid in de afgelopen jaren.

Legenda: Evenwichtig Voorzichtig Optimistisch Buiten de bandbreedte

3.2. Decentralisaties sociaal domein

In onze boardletter zijn wij ingegaan op de uitdagingen voor boekjaar 2016 en daarna om de financiële beheersing van de taken in het sociaal domein op orde te krijgen. Uw gemeente heeft in aanloop naar de jaarrekeningcontrole veel energie gestopt in de verantwoording van de geldstromen die samenhangen met de decentralisaties. Onze bevindingen zijn als volgt:

- Het landelijke controleprotocol is door uw gemeente van toepassing verklaard, op grond waarvan zorgaanbieders, die een verantwoording met een totaal declaratiebedrag boven € 125.000 indienen, bij deze verantwoording een controleverklaring van hun accountant moeten aanleveren. Het beschikbaar zijn van een goedkeurende controleverklaring geeft een onderbouwing van de daadwerkelijke levering van de zorg (prestatielevering) door de zorgleverancier aan de rechthebbende. Op basis van deze verantwoordingen constateren wij:
 - Een aantal zorgaanbieders heeft geen controleverklaring bij de jaarverantwoording ingediend, of er was sprake van een niet goedkeurende strekking van de controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder.
 - Zorgaanbieders met een declaratiebedrag lager dan € 125.000 hoeven geen controleverklaring in te dienen bij de jaarverantwoording. Hierdoor bestaat er onzekerheid over de prestatielevering.

Het totaalbedrag aan gedeclareerde zorg dat op basis hiervan onzeker is bedraagt € 1,1 miljoen (Jeugd) respectievelijk € 0,4 miljoen (Wmo).

- Constatering landelijk is dat van de SVB, die het beheer van de persoonsgebonden budgetten (PGB's) uitvoert, geen sluitende informatie is ontvangen over de getrouwe en rechtmatige besteding van de PGB's. De auditdienst van de SVB heeft een afkeurende controleverklaring afgegeven bij de totale landelijke PGB-bestedingen op kasbasis in 2016. Hierbij is een fout geconstateerd voor zowel WMO als Jeugd van 34%. Dit betreft zowel materiele als formele afwijkingen. Het totaalbedrag aan PGB's 2016 is € 0,5 miljoen (Jeugd) respectievelijk € 0,6 miljoen (Wmo). Dit bedrag hebben wij, gelet op de bevindingen van de auditdienst van de SVB, volledig als onzeker aangemerkt, omdat op

basis van de bevindingen van de SVB geen vertaling gemaakt kan worden naar individuele gemeenten zoals de uwe. Wel heeft de auditdienst aangegeven verbeteringen te zien in vergelijking met voorgaande jaren.

In de boardletter hebben wij gerapporteerd over contracten met enkele grote zorgaanbieders, die ten tijde van de interim-controle 2016 nog niet afgesloten waren omdat de contractprijzen nog niet bekend waren. Het nadeel van het laat afsluiten van contracten is dat er gewerkt moet worden met voorschotten en uw gemeente tussentijds geen goed zicht heeft op de werkelijke budgetuitputting. Daarnaast is dit administratief gezien arbeidsintensief (jaarlijks achteraf kunnen de werkelijke kosten pas aan cliënten toegerekend worden) en kan er pas laat gestart worden met rechtmatigheidscontroles. Wij hebben begrepen dat er vanaf 2017 gewerkt zal worden met een rekentarief, waarmee ook tussentijds een beter inzicht zal ontstaan in de bestedingen. Voor een optimale tussentijdse sturing blijft het belangrijk contractuele afspraken te maken die zo 'hard' mogelijk zijn.

3.3. Grondexploitaties

De controle van de grondexploitaties vraagt veel aandacht van ons als accountant, vanwege de hoge mate van schattingonzekerheid die met deze jaarrekeningpost samenhangt. Wijzigingen in uitgangspunten die bij het doorrekenen van de grondexploitaties gehanteerd worden hebben een grote invloed op de financiële uitkomst van de grondexploitaties en ook op projectniveau dienen te maken kosten en de te realiseren opbrengsten, inclusief de timing daarvan, ingeschat worden.

Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij de belangrijkste grondexploitaties van uw gemeente gecontroleerd. Onze bevindingen over het risicoprofiel van de belangrijkste projecten zijn hieronder weergegeven.

Project	Risicoprofiel	Toelichting
Habraken	Hoog	Op basis van nieuwe regionale afspraken is de verwachting dat 15 hectare van het plangebied van Habraken niet tot ontwikkeling zal komen. Aangezien in de jaarrekening 2015 een voorziening is gevormd op basis van het uitgangspunt van het uit exploitatie nemen van 30 hectare plangebied, kon een deel van de in de jaarrekening 2015 getroffen voorziening vrijvallen. Wij merken wel op dat de 15 hectare die nu alsnog tot ontwikkeling mag komen bestemd is voor circulaire bedrijvigheid waarvan het wel aannemelijk is dat er vraag is naar dergelijke kavels, maar dit nog wel zal moeten blijken. Het uitgangspunt van uw gemeente is daarmee optimistisch te noemen. Uw gemeente had bij de waardering ook een voorzichtige keuze kunnen maken, door de voorziening voor dit deel van Habraken (deels) te handhaven in de jaarrekening 2016.

Zilverackers – drie dorpen	Hoog	Op basis van de huidige inzichten (gebaseerd op de gunstige marktontwikkelingen) is het de verwachting dat het plangebied volledig tot ontwikkeling zal komen. Wel lopen er in regionaal verband nog overleggen om de plancapaciteit in SGE verband af te stemmen op de behoefte. Dit kan invloed hebben op het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod binnen dit project. De verkopen zijn voornamelijk vanaf 2018 gepland en het project loopt tot en met 2028. Het inherente risicoprofiel van deze grondexploitatie is gelet op de looptijd, de afhankelijkheid van de uitkomsten van het provinciale overleg en de omvang van de nog te realiseren opbrengsten en kosten hoog.
Oerle-Zuid	Gemiddeld	Een groot deel van de opbrengsten binnen het project Oerle-Zuid zijn reeds gerealiseerd of worden gerealiseerd op basis van afgesloten overeenkomsten. De winstgevendheid binnen het project is beperkt, waardoor het niet realiseren van de geplande fasering van de verkopen financiële effecten kan hebben.
Slot Oost	Gemiddeld	Het betreft een relatief klein plan van 43 woningen. Omdat nog niet duidelijk is welk ruimtelijk programma en stedenbouwkundig plan wordt gerealiseerd, is besloten dit plan budgetneutraal te ramen. Gelet op deze onzekerheid en met inachtneming van de schaal van het plan classificeren wij het risicoprofiel als gemiddeld.
Noordrand Zandven	Laag	Het betreft een bedrijventerrein waar tevens enkele woon-werkkavels zijn gepland. Gelet op de hoge winstgevendheid en het gegeven dat voor een deel van de opbrengsten reeds een overeenkomst gesloten is, classificeren wij het risicoprofiel als laag.

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen. Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden gezien en waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren. Bij uw gemeente speelt dit bij het project De drie Dorpen. Deze langere looptijd is nodig om het geheel van De Drie Dorpen af te ronden. Dit is verwoord in de programmabegroting 2017-2020 en in het raadsbesluit is een expliciet beslispunt opgenomen betreffende de overschrijding van de 10 jaars termijn. Risico-beperkende maatregelen die zijn benoemd zijn de duidelijke fasering van het project in diverse fasen en feit dat de laatste opbrengsten in het op een na laatste jaar (het elfde jaar van het project) geraamd zijn.

Onlangs heeft de provincie Noord-Brabant haar bevolkings- en woningbehoefteprognose geactualiseerd. Hieruit blijkt een hogere prognose aan benodigde woningen dan in de vorige provinciale prognose uit 2014, waarbij de groei zich concentreert in de stedelijke gebieden. Uw gemeente zal het rapport analyseren op implicaties voor de woningbouwplanning en –programmering en in regionaal verband zullen hier afspraken over gemaakt worden.

Andere constatering en aanbevelingen op basis van onze werkzaamheden:

- Over het algemeen wordt er gestructureerd gewerkt, zijn ramingen van kosten en opbrengsten adequaat onderbouwd en eenvoudig toegankelijk.
- Binnen diverse projecten wordt er anders omgegaan met kosten voor onvoorzien. Uiteraard kan een percentage voor onvoorzien wisselen afhankelijk van de aard en voortgang van een project, maar een algemene handelwijze is gelet op de eenduidigheid aan te bevelen en wij adviseren de systematiek vast te leggen.
- De systematiek rondom tussentijdse winstnemingen is niet vastgelegd in beleid, waardoor een duidelijk normenkader om winstnemingen aan te toetsen ontbreekt. Wij adviseren de systematiek vast te leggen in het beleid van uw gemeente.

3.4. SiSa-bijlage

De SiSa-bijlage bevat de verantwoording over aan uw gemeente toegekende subsidies waarvan het Rijk heeft besloten dat de verantwoording via de SiSa-bijlage in de jaarrekening dient plaats te vinden. Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, Artikel 5 lid 4, dienen wij te rapporteren over de fouten en onzekerheden die wij hebben aangetroffen bij de controle van de SiSa bijlage. Wij constateren dat geen sprake is van financiële fouten of onzekerheden. Dit is hieronder in de voorgeschreven tabel samengevat.

Code	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet _gemeentedeel 2016	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) _gemeentedeel 2016	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

3.5. Begrotingsrechtmatigheid

In de jaarstukken 2016 legt het college in de toelichting op de staat van baten en lasten verantwoording af over de realisatie van de lasten en baten ten opzichte van de begroting na wijzigingen. In het jaarverslag is in hoofdstuk 2.1 per programma een toelichting opgenomen over de afwijkingen tussen de realisatie en begroting na wijziging. Tevens is in de jaarrekening in het onderdeel *Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid* een analyse opgenomen. Op basis van deze analyses en onze eigen werkzaamheden concluderen wij dat de overschrijdingen adequaat zijn toegelicht en

er geen sprake is van overschrijdingen die wij, op grond van de richtlijnen in de *Kadernota Rechtmatigheid* van de Commissie BBV, als onrechtmatig dienen aan te merken.

3.6. Aanbestedingswetgeving

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de gemeenteraad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw gemeente uitgevoerde inkoopanalyse gecontroleerd of de aanbestedingswetgeving gedurende boekjaar 2016 is nageleefd. Onze bevindingen zijn als volgt:

- Uw vorige accountant heeft u de afgelopen jaren gerapporteerd over een inkoop waarbij de EU aanbestedingswetgeving niet is nageleefd. Het betreft een contract die in 2013 enkelvoudig voor een periode van 4 jaar is gegund. Omdat er sprake is van een contract op afroepbasis, is jaarbedrag de afgelopen jaren als onrechtmatig aangemerkt. Aangezien het bedrag 2016 lager is dan de rapporteringstolerantie, hebben wij dit jaar geen controleverschil aangemerkt.
- Het vastleggen van motiveringen in de inkoopdossiers ter onderbouwing van een gemaakte keuze over de te hanteren aanbestedingsprocedure, is voor verbetering vatbaar. Het gaat bijvoorbeeld in situaties waarbij er enkel één marktpartij is die de gevraagde dienst, levering of werk kan leveren en een meervoudige aanbestedingsprocedure dus niet mogelijk is.
- Er is sprake van diverse leveranciers waar gedurende het jaar meerdere opdrachten worden gegund. Wij adviseren te onderzoeken of dergelijke opdrachten niet in een raamcontract gegund dienen te worden, waarmee mogelijk aanbestedingsvoordelen gerealiseerd kunnen worden.

Uw audit commissie heeft ons onder andere het volgende aandachtspunt voor de controle 2016 meegegeven: *'Beoordeel in hoeverre de gemeente risico loopt bij de aanbesteding van inhuur van extern personeel op basis van de nieuwe aanbestedingswet.'*

Op 1 juli 2016 zijn de Aanbestedingswet en de Gids proportionaliteit gewijzigd. Belangrijke doelstellingen van de wijzigingen zijn het aanbestedingsproces te flexibiliseren en innovatie en duurzaamheid te bevorderen. In de oude aanbestedingsrichtlijnen werd onderscheid gemaakt tussen 2A- en 2B-diensten. Op 2A-diensten was het volledige regime van de aanbestedingsrichtlijnen van toepassing, waar op 2B-diensten een verlicht regime van toepassing was. Achterliggende gedachte was dat bij 2B-diensten slechts sprake zou zijn van een beperkt grensoverschrijdend belang. Naast sociale en gezondheidsdiensten was dit verlichte regime ook bij inhuur van extern personeel van toepassing. In de nieuwe aanbestedingsrichtlijnen is wel een verlicht regime geïntroduceerd voor sociale en andere specifieke diensten, maar de inhuur van personeel valt daar niet onder. Gemeenten moeten daarom vanaf 1 juli 2016 het volledige regime toepassen bij het gunnen van contracten vanwege inhuur van extern personeel.

Als onderdeel daarvan vraagt de aanbesteding van raamcontracten voor externe inhuur nog aandacht. De gemeente Veldhoven maakte tot 30 april 2016 gebruik van een aantal in 2012 in regionaal verband gesloten raamovereenkomsten met inhuur/uitzendbureaus. Ook nu is in regionaal verband getracht nieuwe overeenkomsten te sluiten, maar het is niet gelukt deze overeenkomsten aansluitend aan de einddatum van de vorige contracten in te laten gaan (vertraging is onder andere ontstaan door complexiteit en de benodigde betrokkenheid van meerdere gemeenten). Gedurende de periode 1 mei 2016 tot en met 31 december 2016 was er geen sprake van een overeenkomst met marktpartijen op het vlak van inhuur. Gedurende deze periode is inhuur op individuele basis ingekocht. Hierbij was geen sprake van dusdanige bedragen dat de drempel voor Europese aanbesteding zijn

overschreden. Voor de periode vanaf 1 januari wordt gebruik gemaakt van tijdelijke contracten (die overigens gegund zijn zonder inkoopstrategie), met de bedoeling om vanaf 1 september 2017 weer te beschikken over een op basis van een rechtmatige aanbestedingsprocedure gegund contract.

Aandachtspunten die wij onderkennen:

- Bij volgende situaties waarin een contract is afgelopen, maar nog geen nieuw contract is gegund op basis van een aanbestedingsprocedure, deze situatie tijdiger onderkennen (zowel vanuit het perspectief van rechtmatigheid als doelmatigheid) en overwegingen en de wijze waarop wordt omgegaan met juridische aspecten (om te voldoen aan de aanbestedingswetgeving) beter te documenteren;
- Ook bij tijdelijke contracten die voor een korte periode gegund worden gebruik te maken van een inkoopstrategie.

Het is van belang het uitgavenniveau in 2017 te monitoren, zodat de drempelbedragen voor Europese aanbesteding gedurende deze tijdelijke situatie niet worden overschreden. Wij adviseren de bestedingen in 2017 te monitoren alsmede de tijdige realisatie van de Europese aanbestedingsprocedure voor het nieuwe contract.

3.7. Vennootschapsbelasting

De gemeente Veldhoven valt sinds 1 januari 2016 onder de vennootschapsbelastingplicht van overheidsondernemingen (VPB). Voor directe overheidsondernemingen geldt dat zij slechts belastingplichtig zijn *voor zover* zij een onderneming drijven (lees: beperkt vennootschapsbelastingplichtig). Uw gemeente heeft getoetst welke activiteiten belast, onbelast, dan wel vrijgesteld zijn voor de vennootschapsbelasting. Uw fiscaal adviseur heeft namens uw gemeente een brief gestuurd naar de Belastingdienst waarin afstemming wordt gezocht over het standpunt van de gemeente Veldhoven dat enkel de activiteit Grondexploitatie valt te classificeren als belaste activiteit. Een reactie op deze brief is nog niet ontvangen, waardoor het nog onduidelijk is of de Belastingdienst instemt met uw standpunt. De bepaalde fiscale winst op de grondexploitaties is voor 2016 zeer beperkt, waardoor de Vpb last die in de jaarrekening 2016 tot uitdrukking is gebracht eveneens zeer beperkt is.

3.8. WNT

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen (bij een gemeente: de griffier en de gemeentesecretaris) in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt ook voor niet-topfunctionarissen met een bezoldiging hoger dan de maximale normbedragen.

In het kader van de jaarrekening 2016 heeft uw gemeente een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Deze informatie heeft uw gemeente opgenomen in de toelichting in de jaarrekening. Tevens heeft uw gemeente vastgesteld dat er geen functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de maximale normbedragen hebben ontvangen.

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2016. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2016 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening na de doorgevoerde correcties geen fouten en/of onzekerheden bevat.

De maximale WNT-drempel bedraagt in 2016 € 179.000 en wordt in 2017 verhoogd naar € 181.000.

Evaluatiewet WNT

In 2015 heeft de eerste integrale evaluatie van de WNT plaatsgevonden, gericht op de effecten en de doeltreffendheid van de wet. Naar aanleiding van het rapport dat hieruit is voortgekomen, is het wetsvoorstel Evaluatiewet WNT tot stand gekomen. Indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen, zou het ingang moeten treden per 1 juli 2017. Uit de evaluatie bleek dat er goede mogelijkheden zijn om de doelmatigheid van de WNT te vergroten door de regeldruk te verminderen.

Het wetsvoorstel Evaluatiewet WNT bevat onder meer:

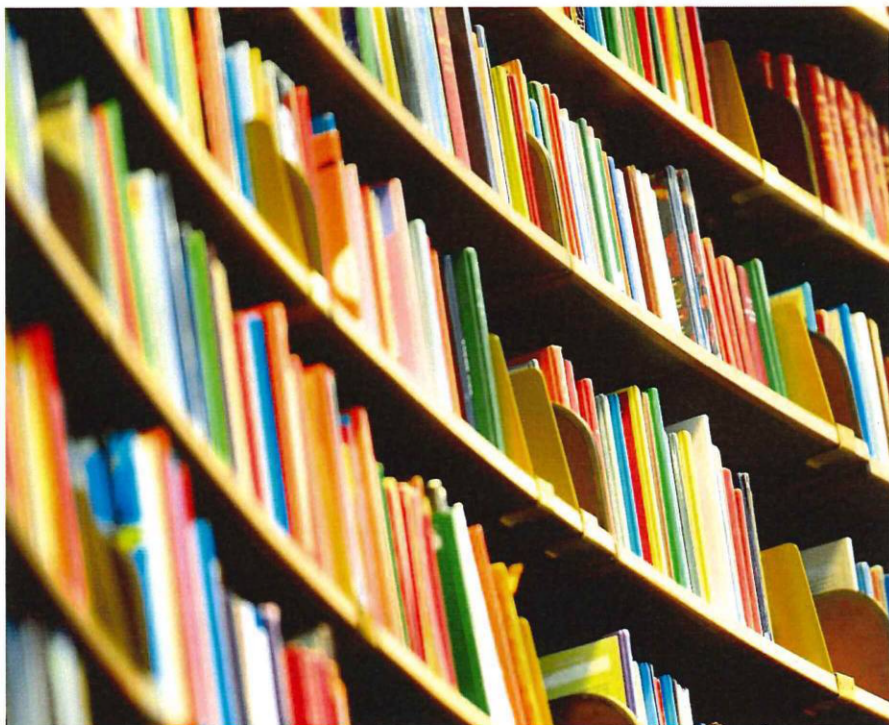
- de afschaffing van het verbod op variabele beloningen voor zover door de uitbetaling van deze beloning de maximale bezoldigingsnorm niet wordt overschreden;
- het begrip “gewezen topfunctionaris” komt te vervallen en de topfunctionaris blijft onder voorwaarden nog vier jaar als topfunctionaris gekwalificeerd en dus ook genormeerd;
- een uitbreiding van de uitzondering voor algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten of een wettelijk voorschriften met uitkeringen op grond van een algemene bepaling uit een cao (die dus niet algemeen verbindend verklaard is) of een sociaal plan;
- een anticumulatiebepaling voor topfunctionarissen in een bestuurdersfunctie, die met verschillende WNT-partijen een dienstbetrekking aangaan;
- een algemene antimisbruikbepaling die de minister de bevoegdheid geeft om onderzoek te doen en handhavend op te treden indien partijen gebruik maken van constructies die beogen en doel en de strekken van de WNT te ondermijnen.

3.9. Verantwoording subsidie Brainport Avenue

In 2016 is € 461.204 aan kosten gerealiseerd voor het project Aansluiting A67 Veldhoven West. Voor dit project is door het Ministerie van Economische Zaken een subsidie van € 15 miljoen vanuit het programma Brainport Avenue beschikbaar gesteld. Conform het verzoek van het Ministerie van Economische Zaken hebben wij op de bestedingen 2016 één deelwaarneming uitgevoerd en hebben hierbij geen fouten of onzekerheden geconstateerd.

In algemene zin merken wij op dat uw gemeente voor diverse infrastructurele projecten (met name de Kempenbaan) nog significante bedragen als nog te besteden op de balans heeft staan. Het bewaken van de (financiële) voortgang en risicomanagement rondom deze projecten is daarmee een aandachtspunt.

INTERNE BEHEERSING

**Samenvattend beeld van onze
managementletter**

4. INTERNE BEHEERSING

In onze eerdere tussentijdse rapportage na afloop van onze interim controle hebben wij u nader geïnformeerd over de beheersing in de door ons onderzochte processen. Naar aanleiding van onze werkzaamheden ten aanzien van de interne beheersing kunnen wij u in een samenvattend overzicht het volgende beeld laten zien:

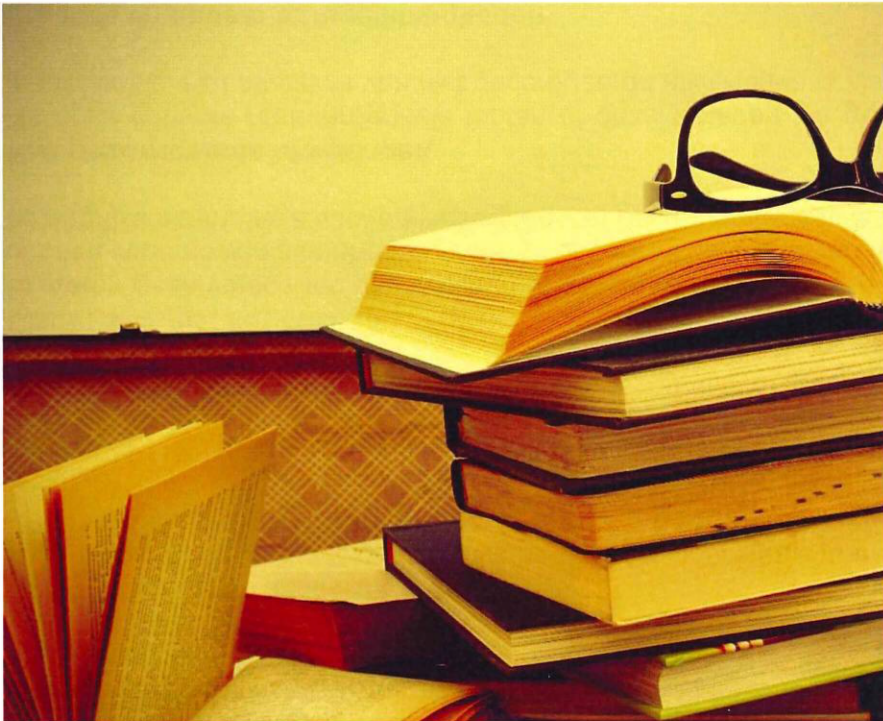
Proces	Onze beoordeling
Planning & control	Voldoende, met aandachtspunten
Inkopen en betalen	Voldoende, met aandachtspunten
Aanbestedingen	Voldoende, met aandachtspunten
Wmo	Voldoende, met belangrijke aandachtspunten
Jeugdzorg	Belangrijke aandachtspunten
Participatiewet	Voldoende
Belastingopbrengsten	Voldoende
Subsidieverstrekking	Voldoende, met aandachtspunten
Grondexploitatie	Voldoende, met aandachtspunten
Personele lasten	Voldoende

Met name ten aanzien van de waarborging van de volledigheid van dossiers bij grondtransacties en beschikkingen op aanvragen in het kader van Jeugdzorg hebben wij via onze boardletter de aandacht van uw gemeente gevraagd.

Reikwijdte werkzaamheden

Wij hebben de administratieve organisatie en de daarin verweven maatregelen van interne beheersing van uw gemeente beoordeeld, voor zover van belang in het kader van onze jaarrekeningcontrole en ter bepaling van de diepgang van de door ons uit te voeren controlewerkzaamheden. Ons onderzoek van de interne beheersing heeft zich niet verder uitgestrekt dan noodzakelijk was om tot een oordeel te komen over de jaarrekening. Daarom kunnen wij u ook geen oordeel over de interne beheersing geven.

MEDEDELINGEN AAN DE GEMEENTERAAD

Vanuit onze rol als onafhankelijk accountant

5. MEDEDELINGEN AAN DE GEMEENTERAAD

Reikwijdte werkzaamheden

Wij bespreken met het college en management de kwaliteit, en niet alleen de aanvaardbaarheid, van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving. In deze bespreking komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals:

- nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen;
- schattingen, beoordelingen en onzekerheden;
- bijzondere transacties;
- waarderingsgrondslagen met betrekking tot significante jaarrekening-posten, inclusief het tijdstip waarop transacties plaatsvinden en de periode waarin die worden verantwoord.

Naar onze mening zijn de door de gemeente gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de belangrijke posten in de jaarrekening en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Discussies met het college

Er waren geen verschillen van inzicht met het college of management over de waarderingsgrondslagen, de financiële administratie, de verslaggeving of onze controlewerkzaamheden. Voorts hebben wij op grond van de door ons verrichte werkzaamheden geen discussies gehad met het college over belangrijke alternatieve verwerkingswijzen van posten of transacties.

Niet gecorrigeerde afwijkingen

Na onze controle resteren enkele fouten of onzekerheden die geaggregeerd niet tot afwijking van materieel belang leiden voor het beeld van de jaarrekening. Het overzicht van niet gecorrigeerde afwijkingen is als bijlage bij de bevestiging bij de jaarrekening door het college gevoegd.

Fraudes en andere onregelmatigheden

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij zowel de gemeenteraad als bij het college. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude en onjuistheden. Het onderzoek van de accountant richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude en onjuistheden. Indien bij de uitvoering van de controleopdracht aanwijzingen voor fraude worden verkregen, dient de accountant een aanvullend onderzoek te verrichten ongeacht de aard en mogelijke omvang van de vermoedelijke fraude. Indien onze controle een afwijking als gevolg van fraude, een vermoedelijke fraude of een onjuistheid signaleert, zullen wij deze informatie uiteraard direct bespreken met het college en met de gemeenteraad en onder bepaalde omstandigheden met regelgevende en justitiële instanties, zoals verwoord in de Verordening op de Fraudemelding.

Tijdens de controlewerkzaamheden met betrekking tot boekjaar 2016 hebben we geen constatering gedaan die een indicatie kunnen zijn voor een mogelijke fraude.

Gelet op de verantwoordelijkheid van het college adviseren wij het onderwerp fraude periodiek te bespreken in vergaderingen van het college aan de hand van een frauderisicoanalyse.

Onafhankelijkheid

Met betrekking tot de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening van de gemeente Veldhoven over het jaar 2016 zijn ons geen feiten en omstandigheden bekend die onze onafhankelijkheid en objectiviteit voor de door ons verstrekte controleverklaring bedreigd hebben.

Hieronder hebben wij in dat kader een overzicht van de door ons team bestede uren opgenomen:

	Realisatie	Begroting
Partner	46	30
Manager	149	92
Overige teamleden	376	222
Totaal controleteam	571	344

De hogere tijdsbesteding is met name veroorzaakt doordat de controle van de jaarrekening 2016 onze eerste controle is geweest van uw gemeente. Zoals met u overeengekomen, is de hiermee samenhangende extra tijdsbesteding voor onze rekening. Daarnaast heeft de controle in het sociaal domein dit jaar nog extra aandacht nodig gehad, omdat de interne beheersing nog niet het gehele jaar adequaat gefunctioneerd heeft (zie bevindingen in de boardletter) en wij de controle van het sociaal domein op een later tijdstip konden uitvoeren omdat de verantwoordingen van de zorgaanbieders (voorzien van controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder) tijdens het eerste controlemoment nog niet (volledig) beschikbaar waren. Verder heeft de controle van de grondexploitaties, vanwege regionale ontwikkelingen, veel aandacht gevraagd. Tot slot heeft onze EDP Auditor meerdere analyses en besprekingen moeten hebben om de – in eerste instantie zwak beoordeelde toegangsbeveiliging – beter in kaart te brengen.

Automatiseringsomgeving

Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hoewel dit artikel voor een gemeente niet van toepassing is, merken wij in het verlengde hiervan wel op dat de jaarrekeningcontrole geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht heeft gebracht. Wij hebben de uitkomsten naar aanleiding van onze data-analyses op de digitale factuurverwerking (inkomende en betaalbaar gestelde facturen) onder de aandacht van het management gebracht, waaruit na nader onderzoek geen bijzonderheden zijn gebleken.

Mazars heeft meer in huis dan state-of-the-art kennis op het gebied van accountancy en fiscaliteit. We willen bijdragen aan het succes van onze klanten door, binnen de kaders van ons vak, onverwachte inzichten, verrassende mogelijkheden en nieuwe oplossingen te bieden.

Mazars. Verandert kennis in kansen

Contact

Mazars

drs. D.J. Han RA
Flight Forum 760 - Postbus 8692 - 5605 KR Eindhoven
jankhim.han@mazars.nl
088 27 71 700 | 06 1094 4962

R.C. Dol MSc RA
Deventerstraat 184 - Postbus 1180 - 7301 BK Apeldoorn
ruben.dol@Mazars.nl
088 27 72 244 | 06 5252 6240

www.mazars.nl